

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Державна вища професійна школа ім. кап. Вітольда Пілецького в Освенцеми (Польща)
Університет економіки в Братиславі
Факультет економіки бізнесу в Кошице (Словацька Республіка)

**IV Міжнародна
науково-практична конференція
“УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ”**

6-7 квітня 2022 р.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

У66

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від 18 квітня 2022 року)*

У66

Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики: збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Мукачево, 6-7 квітня 2022 р.). – Мукачево: МДУ, 2022. – 272 с.

***Відповідальний за випуск:** ФЕЄР Оксана – к.е.н., доц., доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму, відповідальна за наукову роботу кафедри.*

***Технічний редактор:** ТОВТ Тетяна – к.е.н., доцент.*

У збірнику тез за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції, що проводилася кафедрою менеджменту, управління економічними процесами та туризму Мукачівського державного університету, висвітлюються погляди науковців, здобувачів освіти, представників державних органів влади та місцевого самоврядування, підприємницьких структур на актуальні проблеми управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів в сучасних умовах.

Матеріали структуровані в розрізі декількох напрямів досліджень: «Управління економікою держави в умовах глобальних перетворень»; «Особливості регіонального управління господарськими процесами»; «Управління економічними процесами суб'єктів господарювання»; «Фінансове регулювання та обліково-аналітичне забезпечення діяльності суб'єктів на мікро- та макрорівнях»; «Управління інвестиційно-інноваційною діяльністю»; «Управління освітньою діяльністю у цифровому просторі»; «Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства».

Матеріали подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

Матеріали конференції доступні для перегляду на офіційному сайті університету за адресою <https://msu.edu.ua/konferenciji-seminari/>

© Мукачівський державний університет, 2022
© Кафедра менеджменту, управління економічними процесами та туризму, 2022

СЕКЦІЯ 2. ОСОБЛИВОСТІ РЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ ГОСПОДАРСЬКИМИ ПРОЦЕСАМИ

Liba N. Models of effective regional industrial policy	61
Maksyutova O. Ensuring competitiveness of the tourist and recreational business of the region	63
Клочко Т.А. Еколого-економічні аспекти сталого розвитку суб'єктів господарювання	64
Маслиган О.О., Тодьєрішко Е.В., Кампов Н.С. Категорія регіон як об'єкт регіонального розвитку та категорія регіонального управління	66
Медвідь Л.І., Ийбер К. Теоретична складова соціальної політики туризму регіону	68
Паулик А.Я. Інноваційність економіки регіону як фактор формуванні її конкурентних переваг	71
Пігош В.А. Ефективне управління майном як запорука сталого розвитку територіальних громад	72
Пороскун С.С. Оцінка конкурентоздатності міста	75
Прокопенко Н.І., Лубинець Д.В. Роль полезахисних лісових насаджень для забезпечення сталого розвитку агроландшафтів	77
Феєр О.В. Мукачєво в рейтингу прозорості міст України	79
Чучка І.М., Гегедош К.В. Прикордонна торгівля – як одна із перших і специфічних форм прикордонних економічних відносин	81

СЕКЦІЯ 3. УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРИВАННЯ

Dorochoy D., Popovych O. Zvláštnosti managementu podnikov cestovného ruchu	83
Kassem Yahya, Babicheva H. Determinants of formation of consumer loyalty in the pharmaceutical market	84
Lutsa Y., Olgierd Witczak Regulations on human resource management of multinational company within the cross-cultural environment	85
Lyzanets A., Danylko M., Aleksandraviciute V. Branding as a communicative technology of increasing enterprise competitiveness	88
Богінська Л.О. Еколого-економічні аспекти діяльності будівельної галузі	91
Бора Н.Ю. Медична послуга в системі медичного маркетингу	93
Гоблик-Маркович Н.М., Ясюк А. Інноваційні напрями управління конкурентоспроможністю продукції підприємства	96
Головачко В.М., Головачко В.В. Тенденції розвитку сучасних корпоративних інформаційних систем	99
Жадько С.В., Ель Горфі Аюб Вивчення сучасних стратегій позиціонування лікарських засобів на фармацевтичному ринку	102
Жадько С.В., Суааїді Монсеф Аналіз інформаційної роботи аптек у різних країнах світу	104
Іваненко В.С. Управління економічними та соціальними питаннями у сфері охорони праці на підприємствах аграрного профілю	105
Карпенко Р.В., Александрова К.О. Правова природа комерційної таємниці як об'єкту права інтелектуальної власності	108

ENSURING COMPETITIVENESS OF THE TOURIST AND RECREATIONAL BUSINESS OF THE REGION

Development of tourism and recreational business and economic development of the region should be considered from the position of not only current benefits, but from the position of influence on socio-economic situation both within the region and in the country.

The growth of tourist and recreational load on the territory of the region can cause:

- non-economic activity (seasonality) of economic entities;
- significant pollution of ecology of the region;
- overloading of outdated, weak and worn infrastructure;
- increase of social tension;
- reduction of comfort and safety of living of the indigenous population,
- the aggravation of the national hostility.
- the aggravation of religious hostility.

Also the reason for lack of opportunities for development of tourist and recreational business of the region is low level of competitiveness of regions and territories, which hinders attraction of investments into their development, namely: Discrepancy of professional-qualification level of labor resources to the needs of labor market, low entrepreneurial activity, etc.

The aggravation of the crisis phenomena in tourist and recreational business testifies to the necessity of improvement of the state policy in the mentioned sphere, priorities and principles of its realization, powers and competence of the subjects of tourist activity, introduction of effective organizational-legal, economic, informational mechanisms of development of tourist and recreational business as a high-profitable sphere of national economy.

According to the Concept of State Regional Policy, the main task is to create conditions for dynamic, balanced socio-economic development of Ukraine and its regions, improve the quality of life of the population, ensure social standards guaranteed by the state for every citizen regardless of the place of residence. The essence of the management of social and economic development of the region in modern conditions lies in the purposeful influence of the authorities on all economic entities located within the community, with respect to the principle of balance of interests, mainly on the contractual basis, on the condition of full economic responsibility of the partners, which ensures improvement of the quality of life of the population. However, the key issue is the limited availability of resources, especially material and financial, human resources.

The realization of the main tasks will stimulate tourism and recreational business in Ukraine, strengthen the relationship of tourism with other priority spheres of social, economic and cultural development of certain regions and the whole country. This, in turn, will contribute to the growth of Ukraine's reputation on the world market of tourist services, strengthening the country's economy, filling the state budget, creating a powerful tourist industry, increasing the welfare of Ukrainian citizens, preserving historical and cultural heritage, and raising the spiritual potential of society.

Despite the resource security and unlimited potential tourist opportunities, Ukraine currently has no possibility to compete with developed tourist countries. For the rational and effective use of tourist, natural, therapeutic and recreational resources of Ukraine it is necessary

to form a tourist and recreational space by creating and ensuring the functioning of tourism and recreation development zones and to develop, introduce and offer competitive national tourist product to the consumer.

The only way to solve systemic problems in the tourism and recreational business is strategically oriented state policy, the main task of which is to define tourism as one of the main priorities of the state, introduction of economic and legal mechanisms of successful tourism and recreation business, investment mechanisms of tourism infrastructure development, information and marketing measures on formation of tourist image of Ukraine.

УДК 330.15

КЛОЧКО Т.А.

кандидат економічних наук,
старший викладач кафедри економіки та підприємництва,
Сумський національний аграрний університет, м. Суми, Україна

ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Екологічна проблематика ще два десятиліття тому сприймалася як один з факторів обмеження соціально-економічного розвитку, однак в даний час, в межах уявлення про аспекти еколого-економічної стійкості, екологічні пріоритети є рівноправними з соціальними і економічними. Якість навколишнього середовища як особливе благо і мета розвитку є ознакою постіндустріального суспільства. Сталий розвиток традиційно сприймається в контексті екологічної безпеки господарської діяльності, проте дослідження постіндустріального суспільства і проблем глобалізації внесли корективи в ці уявлення.

Цілком очевидно, що дистанціюватися від глобальних трансформацій і самостійно вирішувати політичні, соціальні, екологічні, економічні та інші завдання не може жодна держава. Тільки та країна, яка швидко визначиться в цьому новому світі, знайде своє місце в новій системі координат, має шанси на створення дієвої стратегії власного розвитку [4].

Україні не варто претендувати на провідні ролі в глобальних світових процесах, але необхідно прагнути до безпечного і сталого розвитку. Стійкість досягається подоланням внутрішніх небезпек і зниженням соціально-економічних ризиків.

Внутрішня політика являє собою зліпок зовнішньої. Мета внутрішньої політики сталого розвитку полягає в створенні передумов для:

- a) стабільного соціально-економічного зростання з урахуванням екологічних обмежень;
- b) стійкості політичної системи держави;
- c) наявності внутрішнього потенціалу подолання політичних, соціальних, економічних і екологічних криз, тобто, своєрідний «запас міцності» соціо-еколого-економічної системи [2].

Екологічне розуміння суті сталого розвитку - розгляд концепції розвитку, при якій економічне зростання не перевищує можливостей навколишнього середовища (Вернадський В., Гиросов Е., Олдак П., Паламарчук О. та ін.). Екологічні функції біосфери є тією основою, яка підтримує соціальну і економічну системи. Саме здатність біосфери до самовідновлення / самооновлення формує екологічну ємність, в межах якої природою відпущено людині рішення соціальних і економічних проблем. Сталий розвиток розуміємо як можливість життя «на відсотки» з природного капіталу [4].

Економічний погляд на сталий розвиток - це процес, який забезпечує діяльність територіальної системи у відповідності до заданих параметрів при певних умовах на

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>